

Dit is een samenvatting van het gesprek tussen Fastned en Rijkswaterstaat op 28 januari 2014 jongstleden. Aanwezig: [REDACTED].

Het doel van dit gesprek was het bespreken van de voortgang, de knelpunten en de oplossingen ten behoeven van de snelle realisatie van de 201 laadstations van Fastned.

Agenda van het Gesprek:

1. Opening en vaststelling Agenda
2. Locatie Funnel
3. Status WBR vergunningsuitgifte wegendistricten
4. Omgevingsvergunningen gemeentes (OLO)
5. Netaansluitingen en netbeheerders
6. Bouw Laadstations
7. Nog niet vergunde concessies
8. Huurovereenkomsten
9. Sluit

1. Opening

Allereerst wordt de agenda besproken. [REDACTED] geeft aan graag over de knelpunten te spreken. Er blijven te weinig locaties over aan het einde van de trechter. Er moeten simpelweg meer locaties worden gebouwd komende tijd om de elektrisch rijder de beloofde vrijheid te kunnen geven.

Ondertussen zijn de eerste laadstations van Fastned gebouwd. Uit dit proces zijn veel learnings getrokken. Fastned weet nu welke processtappen te nemen zijn voordat een laadstation geopend kan worden en wat de te verwachte doorlooptijden zijn. De wens van zowel RWS als Fastned is dat er binnen een korte periode 201 laadstations – een landelijk dekkend netwerk - zullen worden gerealiseerd.

Fastned vindt dat er momenteel onvoldoende tempo in vergunningsproces zit. Er zijn meer vertragende stappen – veelal als gevolg van overheidsprocessen - binnen het totale traject dan van te voren verwacht door Fastned én door RWS. Daarom heeft Fastned dit proces inzichtelijk proberen te maken in het bijgevoegde schema. Het doel is om de concessieverlener - Rijkswaterstaat en in een breder perspectief de Staat - te vragen, waar mogelijk, knelpunten weg te nemen.

[REDACTED] geeft aan hier ook al contact over te hebben gehad met [REDACTED] van het Formule e-team (Ministerie van Economische Zaken), [REDACTED] zal vanuit zijn rol kijken waar hij knelpunten kan wegnemen.

[REDACTED] geeft aan ook graag resultaten te zien en hoort van meer partijen de problemen vanuit de overheden en overheidsbedrijven om de door Rijkswaterstaat en onder andere Fastned wenselijk geachte snelle realisatie mogelijk te maken. Ook geeft [REDACTED] aan graag te willen helpen bij het wegnemen van de eerder genoemde knelpunten.

2. Locatie Funnel

Allereerst worden de verschillende stappen doorgenomen, waaruit blijkt hoe de locaties gefilterd worden door de verschillende processen – op het gebied van vergunningsverlening en netaansluitingen – die na elkaar plaatsvinden (zie schema in de bijlage):

- WBR vergunning (gemiddelde doorlooptijd naar aanleiding van huidige ervaring 1 – 2 jaar)
- OLO vergunning (gemiddelde doorlooptijd naar aanleiding van huidige ervaring 3 – 6 maanden)
- Netaansluitingen (gemiddelde doorlooptijd naar aanleiding van huidige ervaring 18 – 20 weken)

Het eerste traject is het verkrijgen van de WBR-vergunning bij Rijkswaterstaat. Er zijn **201** concessie-locaties aan Fastned uitgegeven. Van de door Fastned gemaakte bouwplannen voor deze 201 locaties zijn de plannen voor **123** locaties goedgekeurd tijdens de gesprekken met de wegendistricten van RWS de afgelopen anderhalf jaar. Uiteindelijk zijn er voor **73** van deze 123 locaties de WBR-vergunningen ook daadwerkelijk vergund op het moment van deze meeting. Dit betekent dat er nog 50 stuks in het proces “vastzitten”. Zowel fastned als █████ proberen te achterhalen welke problemen zich voor doen. RWS wacht nog op 50 overige uitgewerkte aanvraag.

Het volgende traject is het verkrijgen van de Omgevingsvergunning voor de bouw van het laadstation (OLO). In dit traject wordt een zelfde soort filtering zichtbaar als in het WBR-vergunningstraject. Zo zijn er van de 73 WBR-vergunde locaties nu **39** locaties officieel ingediend voor het OLO-traject. Daarvan zijn er ondertussen **23** vergund.

Parallel aan het OLO-traject loopt het traject van het voorbereiden van de netaansluitingsaanvragen bij de verschillende netbeheerders, denk aan het maken van ramingen, technische tekeningen en inventariseren van de locaties. Na het verkrijgen van de omgevingsvergunning kan de netaansluiting officieel worden aangevraagd. Dit is een sterk vertragende trap waar zowel Fastned als Rijkswaterstaat niet op hadden gerekend, maar helaas is het een feit dat het bevoegd gezag op de verzorgingsplaatsen zowel bij Rijkswaterstaat ligt als bij de Gemeenten. Fastned heeft eerder al onderzocht of er niet een methode is om een stap weg te nemen, maar helaas is daar in het Nederlandse rechtsbestel geen mogelijkheid toe.

De officiële aanvraag van de netaansluiting kan helaas dus niet eerder starten in het totale voorbereidingsproces omdat er eerst toestemming moet zijn van het bevoegd gezag, zijnde Rijkswaterstaat als concessie verlenner en de Gemeente.

Begin 2013 zijn er in totaal **100** eerste ramingen voor netaansluitingen (toen alle goedgekeurde locaties bij RWS) aangevraagd. Voor **31** locaties daarvan zijn er nu ook detail offertes aangevraagd. Uiteindelijk zijn er van al deze aanvragen nu **16** netaansluitingen ‘in progress’ (deze locaties vallen tegelijk onder de OLO-vergunde locaties).

3. Status WBR vergunningsuitgifte wegendistricten

Alkmaar – De locatie 264. Akermaat maakt onderdeel uit van de VPR-rechtszaak en is tot op heden niet vergund. Hiervoor is het vergunningen proces dus stilgevallen. Actie Rijkswaterstaat benodigd.

Het is gebleken dat de locatie 387. Zingende Wielen geen eigendom van RWS betreft. Dit zal daarom verder buiten het WBR-traject vallen.

De overige locaties waar het nu reëel is om een laadstation te bouwen zijn vergund. De afgevalen locaties bleken allen onvoldoende terrein beschikbaar te hebben voor de realisatie van een laadstation.

Amsterdam – Dit district bevat vier locaties, waarvan er momenteel maar met één verder gegaan kan worden. Alle anderen zijn in verband met verbouw trajecten niet opportuun op dit moment en Fastned is in afwachting van de ontwikkel plannen van RWS om hier op aan te haken.

Arnhem-Nijmegen - Hier zijn nog verschillende locaties waar actie kan worden ondernomen:

24. *Weerbroek*: Hier zijn volgens [REDACTED] de overdrachtgegevens op handen. Het zal echter nog enkele maanden duren voordat er ook daadwerkelijk plannen zijn. Fastned wacht af.

943. *Grenzstation*: Komende week zullen de nieuwe tekeningen naar Fastned worden opgestuurd.

106. *De Schaars*: Fastned zal de tekeningen van het laadstation opnieuw naar [REDACTED] opsturen. Het is onbekend waarom er bij deze locatie geen actie is ondernomen, hopelijk blaast het versturen van de tekeningen het vergunningen proces hier nieuw leven in.

193. *Buunderkamp*: Fastned zal de vernieuwde plannen naar [REDACTED] opsturen (cc: [REDACTED]) met daarbij de notitie dat er contact met [REDACTED] is geweest over deze locatie. Rijkswaterstaat heeft Fastned gevraagd af te wachten op een interne beslissing aangaande de toekomst van Buunderkamp.

Breda – Volgens [REDACTED] zijn in dit wegendistrict de brieven verstuurd voor 8 locaties (zie mail 23 oktober 2013). Fastned vraagt zich af wat de verdere status van dit proces is. [REDACTED] heeft aangegeven dit na te gaan bij het wegendistrict. Deze 8 locaties zijn goedgekeurd en kunnen dus worden gepubliceerd.

Den Bosch – Vooral in dit wegendistrict zijn er verschillende locaties vertraagd door de VPR-rechtszaak. Het gaat om de locaties 33. *Ganzeveen*, 104. *De Geffense Barriere*, 234. *Ooiendonk*, 328. *Velder*. [REDACTED] heeft aangegeven de status van de uitgifte van de WBR vergunningen voor deze locaties na te gaan.

Eindhoven – Fastned is bezig met het maken van de verbeterde tekeningen voor de locaties in dit wegendistrict. Het was de bedoeling om in februari 2014 een afspraak met RWS te plannen om de locaties te bespreken. Nu blijkt echter dat de contactpersoon, [REDACTED], langdurig ziek is. [REDACTED] gaat hier achter aan, om eventueel te kijken of er een ander contactpersoon voor Fastned kan worden gevonden.

Friesland – Binnen dit district is een nieuw contactpersoon voor de vergunningsverlening voor de laadstations aangewezen: namelijk [REDACTED].

Groningen-Drenthe – De Locatie 12. *Dikke Linde* maakt onderdeel uit van de VPR-rechtszaak. [REDACTED] heeft aangegeven de status van de uitgifte van de WBR vergunning voor deze locatie na te gaan.

Haaglanden – In dit district zijn ondertussen twee ontwerpvergunningen Ter Visie gelegd (hier staat overigens de naam Fastned B.V. incorrect in vermeld). [REDACTED] zal contact opnemen met [REDACTED] over de voortgang van de overige locaties.

IJsselmeergebied – In dit district was grotendeels het ‘2-aanbieder probleem’ hetgeen wat in de weg stond van verdere ontwikkelingen. Dit probleem is nu inmiddels opgelost, dus er kunnen meerdere locaties Ter Visie worden gelegd. De locaties waren namelijk al goedgekeurd in afwachting van een oplossing op het 2 aanbieder probleem. Helaas is het onbekend wie nu contactpersoon is binnen dit district. [REDACTED] raadt aan contact op te nemen met [REDACTED] (verkeerskundige), die zit in ieder geval nog bij dit wegendistrict.

Limburg – [REDACTED] geeft aan dat [REDACTED] druk bezig is met het opstellen van de definitieve vergunningen voor 9 locaties die nu Ter Visie liggen. Fastned neemt contact met hem op over een exacte planning.

Rijnmond – Er zijn reeds 3 locaties definitief vergund binnen dit wegendistrict, maar er liggen daarnaast nog steeds 3 goedgekeurde locaties bij dit district ‘op de plank’. [REDACTED] zal contact opnemen met [REDACTED] over de verdere voortgang van deze locaties.

Twente-Achterhoek – Alle locaties waar het nu reëel is om een laadstation te bouwen zijn vergund.

Utrecht – Onlangs is telefonisch overleg geweest en een mail met uitleg vanuit Fastned verstuurd naar een nieuw contact persoon bij het wegendistrict Utrecht ([REDACTED]). Dit in de hoop het vergunningen traject weer nieuw leven in te blazen. De werkzaamheden verricht door [REDACTED] blijken namelijk volledig te zijn vastgelopen. [REDACTED] zal hier nog achteraan bellen om de voortgang te monitoren.

Veluwe – Ook de vergunning voor de laatste locatie 325. Lucasgat ligt nu Ter Visie. De overige locaties waar het nu reëel is om een laadstation te bouwen zijn vergund.

Zeeland - Alle locaties waar het nu reëel is om een laadstation te bouwen zijn vergund.

Zuid-Hollandse Waarden - De eerste locaties in dit wegendistrict zijn vergund en [REDACTED] is bezig met de voorbereidingen voor een tweede pakket, welke tot nu toe werden vertraagd door het “twee aanbieder” probleem.

Zwolle – De vergunningen voor de locaties 81. *Zalkerbroek* en 154. *Bovenboer* kunnen eendaags Ter Visie worden gelegd. Fastned is bezig met het finaliseren van de tekeningen voor de overige locaties op basis van de input van het wegendistrict.

Samenvattend kan worden gezegd dat er meer dan 50% van de vergunningen (namelijk 201 – 73 = 128 stuks) na een traject van 2 jaar nog steeds niet binnen zijn. Uiteraard is daar de kwestie van gelijktijdigheid aan de orde – het traject voor de WBR-vergunning is niet voor alle locaties gelijktijdig gestart – maar zoals hierboven te zien zijn er ook vele knelpunten binnen het WBR-traject om de hoek komen kijken. Waar bijvoorbeeld bij het wegendistrict Veluwe alles redelijk snel duidelijk was en na een anderhalf jaar de eerste vergunningen binnenkwamen, is bij het wegendistrict IJsselmeergebied gebleken dat er na een traject dat twee keer zoveel tijd en energie in beslag neemt, momenteel nog steeds geen enkele vergunning in gang is gezet. Hier moet meer druk vanuit Rijkswaterstaat komen op het simpelweg publiceren van al goedgekeurde locaties.

4. Omgevingsvergunningen gemeentes (OLO)

Na het verkrijgen van de WBR vergunning kan Fastned de omgevingsvergunning aanvragen. Per locatie gaat dit om een omvangrijk dossier wat vervolgens bij de gemeente wordt ingediend. Fastned geeft de voorkeur voor het volgen van de reguliere procedure voor de afgifte van deze vergunning. De doorlooptijd hiervan is 8 weken, exclusief: vooroverleg, dossier productie (Fastned intern) en initiatie bij de gemeente. Dit komt dus neer op een totale doorlooptijd van idealiter 12-16 weken. Helaas zijn veel gemeenten voorzichtig en neigen zij vaak naar het opstarten van een uitgebreide procedure, welke minstens 6 maanden in beslag neemt, dit exclusief de dan al genomen stappen. Fastned doet haar uiterste best om ambtenaren te overtuigen dit niet te doen, maar helaas zorgt dit voor veel vertragingen of zelfs vastlopende vergunningstrajecten. Voorzitter van het FET wil bezien hoe hier in te bemiddelen. Maar is in afwachting van brief Fastned.

De belangrijkste knelpunten zijn nu:

Landerd

Bestemmingsplan laat bouw van de overkapping van het laadstation niet toe. De Gemeente Landerd is niet bereid om kleine binnenplanse afwijking dan wel buitenplanse mandaten binnen de reguliere procedure door te voeren. Dit terwijl andere Gemeenten die met dezelfde problematiek moesten werken hier wel een creatieve oplossing voor weten te vinden, denk bijvoorbeeld aan "toepassen wet kruimelgevallen" of door bemoeienis van Wethouders.

Reimerswaal

Bestemmingsplan laat bouw van de overkapping van het laadstation niet toe. De Gemeente Reimerswaal blijft hameren op hun wens dat er een uitgebreide procedure wordt gevolgd dan wel dat het project wordt opgenomen in een reeds geagendeerd "veegplan". Voor zowel de uitgebreide procedure als het veegplan geldt een doorlooptijd van tenminste 6 maanden, ook moeten er voor beiden weer veel documenten worden geschreven. Ook hier geldt dat andere Gemeenten die met dezelfde problematiek moesten werken hier wel een creatieve oplossing voor weten te vinden, denk bijvoorbeeld aan "toepassen wet kruimelgevallen" of door bemoeienis van Wethouders. Zie bijgaand de brief waarin Reimerswaal haar negatieve houding tot snel vergunnen uit.

Centrale Welstand Provincie Friesland

De centrale Welstand in de Provincie Friesland is het niet eens met de komst van laadstations op de verzorgingsplaatsen. Zij is van mening dat de laders onder de kap van het bestaande benzinstation zouden moeten komen. Ook is zij het niet eens met de beslissing van Rijkswaterstaat dat de locaties verkeerskundig correct moeten worden ingedeeld en zij wil dat de gevels van het tankstation en laadstation evenwijdig zouden moeten komen. Dit negatieve advies van de Welstand zorgt ervoor dat alle omgevingsvergunningen in de Provincie Friesland stil liggen. Fastned doet haar uiterste best om de gemeenten in de provincie er van te overtuigen het advies van de welstand naast zich neer te leggen.

Fastned zou graag zien dat de overheid als concessie verlener ook hier haar best zou doen deze knelpunten weg te nemen. Zij heeft [REDACTED] van het formule E-team gevraagd om een brief naar alle gemeenten te sturen om uit te leggen dat het belangrijk is dat er op korte termijn laadstations komen en dat hiervoor door Rijkswaterstaat concessies zijn uitgegeven. Deze brief zou bij gemeenten de angst aangaande het nemen van een beslissing over deze omgevingsvergunningen kunnen

wegnemen alsmede tips kunnen geven hoe de vergunning te laten plaatsvinden binnen de veelal geldende bestemmingsplannen.

5. Netaansluitingen en netbeheerders

Netbeheerders in Nederland kennen een lange doorlooptijd voor het realiseren van een netaansluiting, welke een groot probleem is voor de voortgang bij Fastned en hoogstwaarschijnlijk ook bij de andere marktpartijen. Na het tekenen van de offertes is er een termijn van 18 weken om de netaansluiting te realiseren. In sommige gevallen is het voorgekomen dat er pas na deze 18 weken voor het eerst actie wordt ondernomen door de Netbeheerder en zonder “blikken of blozen” wordt aangegeven dat het nog enkele maanden duurt. Het blijkt dus dat ook hier een groot deel van de tijd en energie gaat zitten in de intensieve begeleiding van deze partijen bij de voorbereidende werkzaamheden, tot aan de daadwerkelijke realisatie van de desbetreffende netaansluiting.

Een belangrijk probleem is een duidelijk aanspreekpunt bij elke netbeheerder die verantwoordelijk kan worden gehouden voor deze problemen. Bij Liander lijkt dit tot op heden als enige goed geregeld te hebben: daar is één accountmanager aan Fastned gekoppeld, die zelf alle contacten intern op zich neemt. Fastned geeft aan dat er bij Enexis tot nu toe 15 contactpersonen voor 13 locaties naar voren zijn gekomen. Uiteraard brengt dit communicatief problemen met zich mee en plannings worden dan ook niet gehaald. Bij Stedin blijft men duwen dat er via een internet website de offertes moeten worden aangevraagd. Daarbij werd gemeld dat er per locatie een projectverantwoordelijke van Stedin én van een externe aannemer (die voor hen het werk zal doen) zal zijn. Fastned ziet daar ook problemen ontstaan. Er is met Stedin afgesproken dat de eerste drie locaties via deze bovengenoemde portal worden geprobeerd. Waarna een evaluatie zal volgen.

█ geeft aan dat hij zal kijken of hij via het Formule E-team er voor kan zorgen dat er per netbeheerder één accountmanager voor elektrisch rijden kan worden aangesteld. Tegelijkertijd zal Fastned kijken of er via Netbeheer Nederland nog eens naar dit probleem gekeken kan worden.

6. Bouw Laadstations

Op het moment van dit gesprek zijn er reeds vijf laadstations van Fastned gerealiseerd en staan er nog eens vier stations klaar om te worden gebouwd in de komende weken. Fastned is inmiddels in staat om een laadstation in minder dan drie weken te realiseren en om meerdere bouwlocaties parallel aan elkaar te ontwikkelen. Het is momenteel dus vooral te wijten aan Rijkswaterstaat, de Gemeentes en de Netbeheerders dat er nog onvoldoende tempo zit in de realisatie van de laadstations en de uitrol van het totale netwerk.

█ geeft aan graag iets beter op de hoogte gehouden te willen worden over de stations die gerealiseerd worden, uit interesse, maar ook voor zijn eigen administratie. Fastned en Rijkswaterstaat zullen dit blijven doen op basis van een regulier status overleg.

7. Nog niet vergunde concessies

█ geeft aan dat er nog een twintig tal locaties zijn waarvoor nooit concessies zijn uitgegeven. Deze concessies zijn wel aangevraagd en ook zijn hiervoor leges betaald. Fastned heeft dus haar plek in de volgorde van binnenkomst behouden. █ geeft aan dat hij graag zou zien dat deze locaties met de wegendistricten worden besproken en dat er wordt bekeken wat mogelijk is. Immers met de kennis van vandaag is er voor veel van deze locaties niet direct een reden aan te wijzen waarom deze niet zouden worden vergeven en daarmee ook het WBR vergunningen traject zou worden opgestart. Frank zal dit intern gaan bespreken.

8. Huurovereenkomsten

█ geeft aan dat hij tot op heden ook nog geen huurovereenkomsten heeft mogen ontvangen voor de vergunde locaties. Dit ook na herhaaldelijk aandringen bij de RVOB. Wat de reden is waarom deze privaatrechtelijke overeenkomsten waarop Fastned recht heeft op zich laten wachten is onduidelijk en keer op keer beloofd de RVOB beterschap, maar tot daden is het tot op heden niet gekomen. █ geeft aan ook hier nog eens achteraan te zullen gaan.

9. Sluit